

Sprawozdanie merytoryczne

Instytucji Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris

za rok 2016

I. XXV Górnośląski Festiwal Sztuki Kameralnej Ars Cameralis **(4 - 26.11.2016)**

Jubileuszowa XXV edycja Festiwalu Ars Cameralis odbyła się pod hasłem „**Zamknij oczy i zobacz**” zaczerpniętym z kanonicznego arcydzieła Jamesa Joyce’a „Ulisses”. Wokół owego hasła zbudowany został spójny festiwalowy program artystyczny. Jak co roku Festiwal posiadał także niepowtarzalną, wysublimowaną identyfikację wizualną, obejmującą druki i materiały promocyjne, będącą istotnym uzupełnieniem wizji, charakterystycznej dla tegorocznej odsłony wydarzenia.

Przywołanie wspomnianego hasła miało na celu odkrycie nie oczywistej dysproporcji pomiędzy patrzeniem, a zobaczeniem, dostrzeżeniem i ujrzeniem. Skrupulatnym i aktywnym uczestnictwem w procesie „widzenia”. Festiwalowy program stał się więc, skierowanym do mieszkańców Województwa Śląskiego, zaproszeniem na ucztę Innego Patrzenia, która przemienia się w innowacyjny proces subiektywnego odkrywania rzeczywistości, najpełniej ujawniający się po „zamknięciu oczu”, po nabraniu dystansu do otaczającego świata.

Organizatorzy Festiwalu pragnęli podzielić się z publicznością marzeniem o stworzeniu lepszych, alternatywnych światów. Wielowymiarowych i wielowątkowych narracji, artystycznych i estetycznych przestrzeni, które pozwalają na poszukiwanie odpowiedzi na najbardziej nurtujące pytania, stawiane każdemu z nas przez współczesny świat. Sztuka wszakże oferuje nam idealne klucze do wniknięcia w siebie oraz we współczesną rzeczywistość.

XXV edycja Festiwalu Ars Cameralis odbyła się w dniach 4-26 listopada 2016 roku. Festiwal, który od wielu lat funkcjonuje na mapie Województwa Śląskiego jako interdyscyplinarne święto sztuki, odbywał się tradycyjnie w kilku miastach Województwa Śląskiego (Katowice, Sosnowiec, Bielsko-Biała, Zabrze, Chorzów, Gliwice, Bytom). Czterdzieści jeden artystycznych wydarzeń z dziedziny muzyki (15), literatury (14), filmu (3), sztuk plastycznych (5) oraz warsztatów (4) przyciągnęło w listopadowe wieczory ponad sześć tysięcy widzów, którzy przyjeżdżali na poszczególne imprezy nie tylko z terenów Górnego Śląska, ale także z wielu innych miast Polski oraz zza granicy.

XXV edycja Festiwalu Ars Cameralis, przygotowana i zaprojektowana została przez organizatorów jako prezentacja możliwie jak najszerszego spektrum istotnych zjawisk artystycznych i jak co roku stanowiła odbicie nowych trendów dominujących w sztuce oraz konfrontację tych zjawisk z dorobkiem klasycznych, uznanych i legendarnych twórców, których wpływ na współczesnych artystów pozostaje ogromny.

Charakterystyczną cechą Festiwalu 2016 była dwubiegowość programu, podzielonego na dwie komplementarne części — literacką, przebiegającą pod nazwą

„Zderzenia Literackie” oraz na część skupiającą wydarzenia z kręgu muzyki, wystaw artystycznych oraz filmu.

Wizualnie

Tradycyjnie, bardzo znaczącą część festiwalowego repertuaru stanowiły sztuki wizualne. W ramach XXV festiwalowej edycji odbyły się 4 wernisaże wystaw artystycznych oraz wydarzenia wpisujące się w dziedzinę sztuk wizualnych odbywające się pod hasłem „**Więcej światła!**”.

Festiwal zainaugurowany został wernisażami dwóch niezwykłych wystaw. 27 października w Pałacu Schoena - Muzeum w Sosnowcu odbył się wernisaż wystawy pn. „**Planeta Topor. Abram. Roland. Nicolas**”. Znalazły się na niej prace trzech pokoleń artystów z rodziny Toporów. Obok prac najsłynniejszego jej przedstawiciela, Rolanda, znalazły się na niej prace jego ojca Abrama oraz syna Nicolasa. Ironia, czarny humor, groteska, ale także głęboka melancholia i celne obserwacje XX-wiecznych przemian obyczajowych i antymieszczańskie dążenia do wyzwolenia się z wszelkich konwenansów – to główne wyznaczniki tej najwyższej artystycznej rangi ekspozycji. Wystawa spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności: Wernisaż wystawy został poprzedzony spotkaniem wokół twórczości Rolanda Topora „Cafe Panika” zorganizowanym w Klubie Królestwo w Katowicach z udziałem **Agnieszki Taborskiej, Nicolasa Topora** i gości z Francji.

Podobną, wybitną artystyczną rangę posiadała wystawa „**Rysa na powiece**”, współorganizowana przez Instytucję Ars Cameralis, której wernisaż odbył się 4 listopada w katowickiej Galerii Sztuki Współczesnej BWA. Zgromadzono na niej prace znakomitych międzynarodowych artystów m.in. **Jean Michel Alberola** (Francja), **Edmund Clark** (Anglia), **Damien Deroubaix** (Francja), **Tony Oursler** (USA) oraz czołowych przedstawicieli polskiej sztuki współczesnej (**Zbigniew Libera, Krzysztof Wodiczko, Marek Kuś, Sławomir Elsner, Joanna Helander**). Wystawa była odpowiedzią na falę agresji we współczesnym świecie, która pojawia się nie tylko ze strony terrorystów, ale również jest skierowana w stronę środowisk imigranckich. Była artystycznym głosem w dyskusji o współczesnej zachodniej cywilizacji, o problemach, rozczarowaniach i nadziejach tłących się w ostatnich latach, dotyczących skomplikowanej sytuacji społeczno-politycznej na świecie.

Zupełnie innego charakteru posiadała wystawa „**Hawaikum. Sny, które powstały w głowach niepozornych ludzi**”. Dyskurs traktujący o przestrzeni, w której żyjemy. O świadomości estetycznej Polaków, żyjących w drugiej dekadzie XXI wieku. **Agata Pankiewicz** oraz **Marcin Przybyłko**, zaprezentowali swój fotograficzny cykl w ramach którego uwieczniają obiekty, często egzotyczne, zapożyczone, niepasujące do krajobrazu. Jak wyjaśniła Agata Pankiewicz „zafascynowała ich, niczym nieskrępowana inwencja autorów, ich niepomysłowana chęć uatrakcyjnienia pejzażu i ściągnięcie uwagi otoczenia”.

W Galerii ASP w Katowicach Rondo Sztuki miała miejsce prezentacja wystawy podsumowującej trzydziestolecie pracy twórczej **Marka Kusia**. Wystawa odbywająca się pod nazwą „**Lemures**” odwoływała się do obrzędów znanych ze starożytnego Rzymu. Do

toposu lemurów, bytów archaicznych, pierwotnych i nieforemnych. Bytów bezradnych w kontekście śmierci, tak samo, jak bezradni pozostają ludzie.

W ramach XXV edycji Festiwalu Ars Cameralis odbył się również cykl wydarzeń pod hasłem „**Więcej Światła!**”, w myśl zasady, iż światło stanowi intrygujący czynnik wykorzystywany w niemalże każdym aspekcie naszego życia. W ramach „Więcej Światła” zaprezentowano m.in instalację **Dominiki Błaszczyk „Peleng”**, instalację **“4x4” Jana Dybały** czy laserowe show **Roberta Henke - LUMIERE II**. We współpracy z katowicką Akademią Sztuk Pięknych odbyła się również konferencja naukowa dotycząca problemu światła we współczesnej sztuce, w której udział wzięli **Robert Henke, Dominika Błaszczyk, Jan Dybała, Sławomir Brzoska i Piotr Zawojski**, a także warsztaty z light mappingu prowadzone przez **Jana Dybałę**.

Muzycznie

W programie Festiwalu Ars Cameralis 2016 pojawiło się 15 koncertów prowadzących widzów w wiele fascynujących, różnorodnych dźwiękowych przestrzeni. Część z nich osadzonych było w kontekście literackim, stanowiąc rozbudowanie wątków i narracji, które pojawiły się w ramach „Zderzeń Literackich”.

Tak było chociażby z koncertem znakomitego amerykańskiego zespołu **Richmond Fontaine**, na którego czele stoi amerykański prozaik **Willy Vlautin**. Ich szczere, piękne i bolesne piosenki zachwyciły publiczność zgromadzoną w Jazzclubie Hipnoza w Katowicach. Amerykański poeta i songwriter **Ben Weaver** zagrał urokliwy, solowy koncert w Spencer Pubie, a **Anna-Lynne Williams** poetka i wokalistka z Seattle, poza występem poetyckim, wykonała także delikatny i oniryczny koncert w ramach Baru Poetów jako **Lotte Kestner**. Z kolei kontrowersyjny artysta występujący pod pseudonimem **Madame Nielsen**, poza literackim performancem „**Salon Madame Nielsen**” i występem w roli prozaika, zagrał koncert w ramach wydarzenia zatytułowanego „**Królestwo prozy**”.

Bez wątpienia największą muzyczną gwiazdą XXV edycji Festiwalu Ars Cameralis była **Julia Holter**. Amerykańska piosenkarka, multiinstrumentalistka i kompozytorka tworząca jedyny w swoim rodzaju alternatywny pop uchodzi za jedną z największych nadziei współczesnej muzycznej alternatywy. Jej ostatnia płyta wydana w roku 2015 zatytułowana „**Have You In My Wilderness**” odniosła wielki międzynarodowy sukces. Nic więc dziwnego, że koncert artystki, który odbył się w sosnowieckiej sali widowiskowo-koncertowej Muza cieszył się wielkim zainteresowaniem w całej Polsce.

W stronę zupełnie innych muzycznych, eksperymentalnych światów skierował publiczność festiwalowych wydarzeń koncert fińskiej grupy **K-X-P**, który odbył się w zabytkowej Kopalni Guido w Zabrze. Ich transowy, niemalże rytualny muzyczny spektakl wzbogacony wykładem **Dominiki Węclawek** o transie w literaturze, stanowił próbę ukazania znaczenia rytmu i tradycji plemiennego rytuału we współczesnej kulturze. Do podobnych tradycji odwoływał się koncert norweskiego artysty **Sturle Dagslanda**. Koncert szalony, nieokiełznany, podczas którego widzowie mieli okazję spotkać się ze światem muzyki zaskakującej, odkrywczej i witalnej. Dwudziestoczteroletni artysta zaprosił publiczność do

swojego niełatwego, wykreowanego świata, którego atmosferę porównać można do apokalipsy o ogromnej sile rażenia.

W roku 2016 kontynuowany był cykl koncertów odbywających się pod hasłem **Kameralnie**. W jego ramach organizatorzy festiwalu prezentowali młode śląskie zespoły muzyczne - takie jak **Shklash**, **Bukowicz** i **Jocelyn Packard**, a wszystkie koncerty odbywały się w niewielkich, intymnych i nietypowych przestrzeniach miast Województwa Śląskiego (Bytom, Gliwice, Katowice). Spośród innych muzycznych festiwalowych wykonawców należy wymienić m.in. bardzo udany koncert zespołu **The Love and Beauty Seekers**, który odbył się w Bielsku-Białej.

Literacko

Zderzenia Literackie są istotnym wydarzeniem literackim, który wpisną się w przestrzeń kulturalną Województwa Śląskiego. Festiwal obejmuje swym zasięgiem wydarzenia związane z najbardziej fascynującymi zjawiskami w literaturze polskiej i światowej, odnoszące się zarówno do literatury współczesnej, jak i do literackiego dziedzictwa oraz tradycji. Pierwsze trzy edycje odbyły się w ramach poprzednich edycji Festiwalu Ars Cameralis, odnosząc wielki sukces artystyczny oraz frekwencyjny. Poszczególne wydarzenia połączone z promocją czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, odbywają się w teatrach i klubach Katowic, przybierając mnogie formy literackich oraz literacko-muzycznych prezentacji, dyskusji, warsztatów dla dzieci i młodzieży oraz paneli. Gośćmi Festiwalu są polscy i zagraniczni, ważni dla kultury współczesnej pisarze, poeci, krytycy, prelegenci oraz muzycy i happenery działający w obszarze literackiej kulturowej przestrzeni.

Koncepcja cyklu Zderzenia Literackie opiera się na połączeniu różnych literackich gatunków w odrębne bloki wydarzeń połączone, w ramach poszczególnych festiwalowych dni, w spójne cykle dynamicznych prezentacji, podczas których słowo, towarzyszą obrazy i dźwięki.

IV edycja Zderzeń Literackich poświęcona była opowieściom o rozmaitych wyboistych drogach oraz wędrówkach języka. Organizatorzy podjęli próbę nakreślenia subiektywnej panoramy migracji literackich języków, ich wzajemnych stosunków, wpływów oraz potencjalnych napięć. Program Festiwalu był także gestem ukazania bogactwa przestrzeni literackiej, w której dynamiczny język staje się uosobieniem nomadycznego ducha naszych czasów, będąc przewodnikiem po społecznych procesach przenikania się kultur, pozostając jednocześnie elementem stałości, zachowania tradycji i wartości.

W ramach Zderzeń Literackich w 2016 roku odbyło się kilkanaście wydarzeń literackich oraz literacko-muzycznych, które miały na celu promocję literatury polskiej (w tym roku w ramach festiwalowych wydarzeń pojawili się m.in. **prof. Tadeusz Sławek**, **Jerzy Jarniewicz**, **Filip Zawada**, **Maciej Świerkocki**, **Renata Senktas**, **Jacek Gutorow**, **Radosław Kobierski**, **Artur Domosławski**, **Dariusz Rosiak**, **Andrzej Stasiuk** i wielu innych). Obok polskich pisarzy wystąpiła także plejada świetnych autorów zagranicznych m.in. **Christopher Reid** (Anglia), **Henri Cole** (USA), **Eleanor Catton** (Nowa Zelandia),

Michel Faber (Holandia), Anna-Lynne Williams (USA), Serhij Żadan (Ukraina), Madame Nielsen (Dania), Willy Vlautin (USA).

Pośród najistotniejszych wydarzeń, które cieszyły się największą popularnością wśród publiczności, należy wspomnieć o hucznych obchodach 70 rocznicy urodzin profesora **Tadeusza Sławka**, postaci niezwykle zasłużonej dla intelektualnego życia kulturalnego Województwa Śląskiego, jak również dla całej kultury polskiej. Nadkomplet publiczności, który zgromadził się w Kinoteatrze Rialto w Katowicach na wydarzeniu zatytułowanym „**Uszy Duszy. Tadeusz Sławek Kameralnie**” był dowodem na to, że niekonwencjonalna i żywa formuła wymyślona przez organizatorów w połączeniu z niekonwencjonalną prezentacją wybitnej postaci spotkała się z dużym zainteresowaniem odbiorców.

Tradycyjnie spore zainteresowanie wzbudziły cykliczne wydarzenia – **Zbieg Poetycki NaDziko** oraz **Bar Poetów**. Z kolei wielkim zainteresowaniem cieszyły się prestiżowe spotkania z pisarzami literatury światowej – **Eleanor Catton (Nowa Zelandia), Michele Faberem (Holandia) czy Serhijem Żadanem (Ukraina).**

Niezwykle rozbudowana i zróżnicowana IV edycja Zderzeń Literackich, stanowiła niezbitą dowód na spore zapotrzebowanie wśród śląskiej publiczności na wybitną literaturę oraz bezpośredni, intymny kontakt ze znakomitymi pisarzami.

Filmowo

Wydarzenia filmowe, które odbyły się podczas XXV edycji Festiwalu Ars Cameralis skupione były wokół postaci genialnego reżysera **Andrieja Tarkowskiego**. W ramach Festiwalu Ars Cameralis 2016 zorganizowano trzydniowy przegląd filmów reżysera (projekcje filmów: „Solaris” - pokaz z taśmy 35mm, „Zwierciadło” - pokaz z taśmy 35mm oraz „Stalker” - pierwszy w Polsce pokaz zremasterowanej wersji). Odbyła się także promocja książki poświęconej Andriejowi Tarkowskiemu, wydanej przez Wydawnictwo Znak pt. „Zwierciadło. Andriej Tarkowski w rozmowie z Jerzym Illgiem i Leonardem Neugerem”.

Festiwal intymnych spotkań

Jak co roku w festiwalowym programie odnaleźć można było artystów pochodzących zarówno z Górnego Śląska, twórców ogólnopolskich, jak i znakomite postaci tworzące kulturę światową. Idea łączenia różnorodnych wydarzeń oraz wypowiedzi odmiennych artystycznych osobowości w spójną artystyczną narrację, przyświeca organizatorom listopadowego wydarzenia od wielu lat. Wyważone proporcje pomiędzy tym, co klasyczne a tym, co nowatorskie, alternatywne i kontrkulturowe stały się znakiem rozpoznawczym Festiwalu Ars Cameralis przyciągającego miłośników sztuki z różnych pokoleń i środowisk.

Festiwal Ars Cameralis 2016 podkreślił swe kameralne korzenie oraz przyświecającą mu subtelną ideę intymnego spotkania ze sztuką, z artystą, a także odwracając nieco sytuację — z widzom, słuchaczem, odbiorcą. Organizatorzy kładąc akcent na prezentacje znakomitych, lecz ryzykownych zjawisk oraz ich twórców udostępnił śląskiej publiczności

pe

nowe możliwości poszerzania horyzontów, poznawania wybitnych i ciekawych twórców, którzy pozwalają wyrobić sobie nowe spojrzenie na współczesny świat.

XXV edycja festiwalowego święta sztuki zakończyła się w jednogłośnie niemal opinii krytyków, publiczności oraz występujących artystów, wielkim sukcesem zarówno frekwencyjnym, organizacyjnym, jak i artystycznym, utrwalając tym samym swą pozycję jednego z czołowych festiwalowych wydarzeń kulturalnych w Polsce.

Wydarzenia w ramach Festiwalu Ars Cameralis w roku 2016 miały miejsce w następujących miastach:

Katowice, Bielsko-Biała, Gliwice, Zabrze, Bytom, Sosnowiec oraz Chorzów

Główni patroni medialni:

Polskie Radio Trójka i Dwójka, Polskie Radio Katowice, Gazeta Wyborcza, Tygodnik Powszechny, Ultramaryna, ams, cojestgrane24

Patroni medialni:

Aktywist!, Miesięcznik Artoon, Muzyka Alternatywna, nowamuzyka.pl, 5kg kultury, Radio Studenckie Egida, Future-Bass.Pl, 80bpm.net, Reflektor, Silesion, Usłysz

Partnerzy:

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa
Wydawnictwo Literackie
Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej
Miasto Katowice
Miasto Sosnowiec
Art4net
Hotel Monopol
Instytut Książki

Oficjalny przewoźnik Festiwalu:

Koleje Śląskie

Współorganizatorzy Festiwalu Ars Cameralis:

Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Biblioteka Śląska w Katowicach, Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej w Katowicach, Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki, Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach, Instytucja Filmowa Silesia Film w Katowicach, Jazzclub Hipnoza w Katowicach, Kinoteatr Rialto w Katowicach, Kopalnia Guido w Zabrzu, Teatr Korez w Katowicach, Pałac Schoena - Muzeum w Sosnowcu, Klubokawiarnia Aquarium w Bielsku-Białej, Spencer Pub w Katowicach, sala

widowiskowo-koncertowa Muza w Sosnowcu, Klub Królestwo w Katowicach, Fabryka Porcelany w Katowicach, Galeria Szara w Katowicach.

II. Święto Szlaku Zabytków Techniki Industriada 2016

Instytucja Kultury Ars Cameralis jak co roku zaangażowana była w organizację Święta Szlaku Zabytków Techniki – INDUSTRIADA 2016. To jedyny w Polsce i jeden z największych w Europie festiwali kultury dziedzictwa przemysłowego. Odbywa się od 2010 roku na terenie Województwa Śląskiego w obiektach należących do Szlaku Zabytków Techniki oraz w innych zaprzyjaźnionych obiektach, wylanianych w drodze konkursu. Święto Szlaku Zabytków Techniki to ogromne przedsięwzięcie organizacyjne i promocyjne. Znakomita atmosfera oraz odkrywanie śląskich pejzaży powodują, że z roku na rok INDUSTRIADA cieszy się coraz większym powodzeniem wśród mieszkańców Województwa Śląskiego oraz coraz liczniejszej grupy osób przyjeżdżających na to wydarzenie z różnych krańców Polski.

W roku 2016 Instytucja Kultury Ars Cameralis odpowiedzialna była za organizację następujących wydarzeń:

1. Przygotowanie konferencji prasowych w Czeladzi (5 maja), Zabrze (19 maja) oraz w Tychach (23 czerwca)
 2. Organizację imprez promujących INDUSTRIADĘ w ramach Nocy Muzeów (13/14 maja) w Krakowie
 3. Organizację inauguracji INDUSTRIADY – Rozruch Maszyn „Symfonia hutnicza – widowisko industrialne” (10 czerwca, Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Czeladzi)
 4. Organizację wybranych wydarzeń w ramach obchodów 10-lecia Szlaku Zabytków Techniki (14-15 grudnia, Sztolnia Królowa Luiza, Muzeum Miejskie w Tychach i Muzeum Browarów Książęcych, Szyb Prezydent oraz Kompleks Sztygarka w Chorzowie)
- Dodatkowo Instytucja Ars Cameralis opracowała i przygotowywała materiały promocyjne, druki i gadżety na potrzeby INDUSTRIADY 2016.
5. Koordynację produkcji materiałów promocyjnych INDUSTRIADY Święta Szlaku Zabytków Techniki

Ad. 1. Przygotowanie konferencji prasowych w Czeladzi (5 maja), Zabrze (19 maja) oraz w Tychach (23 czerwca)

Instytucja Kultury Ars Cameralis zorganizowała dwie konferencje prasowe zapowiadające INDUSTRIADĘ 2016. Pierwsza z nich odbyła się dnia 5 maja w Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Czeladzi, druga miała miejsce w Muzeum Górnictwa Węglowego – Łaźnia Łańcuskowa i odbyła się dnia 19 maja. Organizatorzy zaaranżowali we współpracy z

pracownią **bro.Kat** w/w przestrzenie. Przygotowali ponadto materiały promocyjne i zajęli się ich dystrybucją tworząc we wspomnianych miejscach punkty informacyjne.

Trzecia ze zorganizowanych konferencji miała charakter wydarzenia podsumowującego ubiegłoroczną edycję **INDUSTRIADY** i odbyła się dnia 23 czerwca w Tychach w Muzeum Miejskim. Także w tym przypadku aranżacji przestrzeni organizatorzy dokonali we współpracy z pracownią **bro.Kat**.

Organizacja wszystkich konferencji odbywała się we współpracy oraz w koordynacji z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego w Katowicach, głównym organizatorem **INDUSTRIADY**.

Ad. 2. Organizacja imprez promujących **INDUSTRIADĘ w ramach Nocy Muzeów (13/14 maja) w Krakowie**

W ramach promowania Święta Szlaku Zabytków Techniki **INDUSTRIADA** 2016 poza granicami Województwa Śląskiego, Instytucja Kultury Ars Cameralis odpowiedzialna była za organizację imprez promocyjnych **INDUSTRIADY** w Krakowie podczas Nocy Muzeów. Wydarzenia promocyjne odbywały się w dwóch miejscach, w Muzeum Lotnictwa Polskiego oraz na terenach Muzeum Inżynierii Miejskiej.

Muzeum Lotnictwa Polskiego:

Prezentacja **INDUSTRIADY** w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie przygotowana została poprzez wykreowanie przestrzeni, w której zwiedzający poznają historię i tradycję Szlaku Zabytków Techniki. Wszystkie obszary ujęte zostały w spójną całość prezentacji, wykorzystującej industrialne elementy wizualne i konstrukcyjne, dzięki czemu pełniła ona jednocześnie funkcję swoistej ekspozycji.

Wyznaczone strefy pozwoliły w pełni zaprezentować dotychczasowy dorobek **INDUSTRIADY** jako przemysłowego święta, ale też jako oferty programowej poszczególnych szlakowych obiektów, zmian w obszarze lokalnej świadomości i regionalnej refleksji oraz inspiracji płynących z rodzimego dziedzictwa.

Podczas warsztatów „**Niewidzialne Krzesło**” można było samodzielnie wykonać specjalne paski do siedzenia, wzorowane na pasach Chairless, zaprojektowanych dla firmy Vitra przez chilijskiego projektanta Alejandro Aravena. Paski pozwalają wygodnie usiąść na trawie, ziemi, podłodze, znajdując balans pomiędzy oparciem dla pleców i kolan. W czasie warsztatów uczestnicy otrzymali taśmę nośną, odmierzali odpowiednią dla siebie długość i za pomocą nitownicy tworzyli dopasowane do swoich potrzeb siedzisko.

W **strefie chilloutu i czyteln**i zwiedzający mogli zapoznać się z materiałem i zdjęciowym oraz wydawnictwami, które ukazywały historię i rozwój **INDUSTRIADY** oraz zmiany zachodzące w regionie dzięki między innymi działalności obiektów szlakowych.

Historia **Kopalni Guido w Zabrze** – czyli jednego z najbardziej niezwykłych obiektów Szlaku Zabytków Techniki – została zilustrowana za pomocą materiału filmowego z podziemi zabrańskiej kopalni w formie atrakcyjnej instalacji. Instalacja była obsługiwana przez górników ubranych w tradycyjne stroje i uniformy.

Muzeum Inżynierii Miejskiej

Hasłem przewodnim **INDUSTRIADY 2016** były „przemysłowe legendy”, a więc opowieści związane z historią industrializacji regionu, śląskie bery i bojki, klechdy, przypowieści o skarbniku, *skrzotach*, *janoszkach*, *utopcach* i kopalnianych kanarkach. W odniesieniu do tematyki wcześniejszej edycji szlaku Zabytków Techniki motywem przewodnim prezentacji **INDUSTRIADY** pokazywanej w Muzeum Inżynierii w Krakowie w ramach Nocy Muzeów były kanarki i związane z nimi legendy. Te sympatyczne ptaki spełniały w dawnych czasach kluczową rolę w niejednej kopalni, były bowiem nieodzownymi towarzyszami górników ostrzegającymi ich przed niebezpieczeństwem ulatniającego się metanu. Ratując ludzi, same umierały. Stawały się więc mimowolnymi bohaterami. Od tego czasu ich miejsce w górniczej mitologii i śląskiej tradycji stało się niepodważalne, a liczni śląscy artyści poświęcali kanarkom wiele swych prac.

W przestrzeni Muzeum Inżynierii Miejskiej instalacja świetlno - dźwiękowa złożona z totemów pełnych kolorowych wstążek i kanarków wyznaczyła więc symboliczny szlak **INDUSTRIADY**.

Cała instalacja była utrzymana w pomarańczowo-białej kolorystyce odwołującej się do estetyki wizualnej **INDUSTRIADY**. Swoiste ptasie origami umieszczone wewnątrz metalowych totemów przypominających klatki, bądź też kopalniane szyby, dopełniły dźwięki śpiewu ptaków.

Ad. 3. Organizacja inauguracji **INDUSTRIADY - Rozruch Maszyn „Symfonia hutnicza – widowisko industrialne” (10 czerwca, Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia” Czeladzi)**

Instytucja Kultury **Ars Cameralis** zorganizowała wydarzenie inaugurujące **INDUSTRIADĘ 2016** tzw. **Rozruch Maszyn**. Impreza odbyła się pod nazwą „**Symfonia hutnicza – widowisko industrialne**”.

Centralnym i najistotniejszym wydarzeniem **Rozruchu Maszyn** było wyjątkowe widowisko w wykonaniu **Teatru Titanick z Münster (Niemcy)**. Teatr Titanick należy do najbardziej intrygujących teatrów plenerowych Europy. Wysmakowana gra aktorska rodem z komedii dell'arte, efektowna scenografia inspirowana industrialną stylistyką, dźwięki, wybuchy, szorstkie brzmienia i wszechobecny ogień spowodowały, iż licznie zgromadzona publiczność miała okazję uczestniczyć w magicznym industrialnym spektaklu, który idealnie sprawdził się jako inauguracja **INDUSTRIADY**.

„Symfonia hutnicza” to jedna z ostatnich produkcji niemieckiego zespołu. Do opowiedzenia historii muzyków, którzy w towarzystwie niecodziennych instrumentów, pod

batutą ekscentrycznego dyrygenta próbują tworzyć wspólny koncert, wykorzystano wysmakowaną grę aktorską, monstrualne konstrukcje, bogate kostiumy, muzykę na żywo i efektowne działania z użyciem ognia. „Symfonia hutnicza” inspirowana industrialną stylistyką i tradycją, przywodzi na myśl poprzemysłową historię śląskiego regionu. Elementy scenografii odnoszą się wprost do hutniczych pieców.

Poza widowiskiem „Symfonia Hutnicza” odbyły się także koncerty w wykonaniu zespołów **Erith, The Party Is Over** oraz **Baasch**. Chętni mieli okazję do zwiedzania niezwyklej przestrzeni Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, która powstała na terenach dawnej elektrowni „Saturn”. Odbyły się także warsztaty dla dzieci pn „**Papierowe legendy**” mające na celu naukę tworzenia origami, projekcje filmów i fotografii o przemysłowych legendach. Dla osób poszukujących odrobiny odpoczynku i relaksu organizatorzy wykreowali **Strefę Chilloutu**.

Organizatorami przedsięwzięcia - poza Instytucją Kultury Ars Cameralis - byli: Śląskie. Pozytywna Energia, Szlak Zabytków Techniki, Miasto Czeladź, Muzeum Saturn w Czeladzi oraz Galeria Sztuki Współczesnej Elektrownia w Czeladzi. Partnerami wydarzenia zostali: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja Zollverein Essen oraz Towarzystwo Miłośników Czeladzi.

Projekt dofinansowany był przez Miasto Münster oraz Ministerstwo do spraw Rodzin, Dzieci, Młodzieży, Kultury i Sportu Nadrenii Północnej – Westfalii

Ad. 4. Organizacja cyklu wydarzeń w ramach obchodów 10-lecia Szlaku Zabytków Techniki (14-15 grudnia 2016, Sztolnia Królowa Luiza, Muzeum Miejskie w Tychach i Muzeum Browarów Książęcych, Szyb Prezydent oraz Kompleks Szytgarka w Chorzowie)

W ramach hucznych obchodów 10-lecia INDUSTRIADY Instytucja Kultury Ars Cameralis zorganizowała następujące wydarzenia:

- a) 14 grudnia, Sztolnia Królowa Luiza, Zabrze:
 - konferencja prasowa z udziałem przedstawicieli władz województwa,
 - dyskusja panelowa poświęcona wyzwaniom, jakie stoją przed Szlakiem w najbliższych latach;

- b) 14 grudnia, Muzeum Miejskie i Muzeum Browarów Książęcych w Tychach:
 - wernisaż wystawy fotografii Radosława Kaźmierczaka pn. „Fragmenty” (wystawa trwała do 14 stycznia 2017 roku)

- c) 15 grudnia, Szyb Prezydent oraz Kompleks Szytgarka w Chorzowie:
 - wykład dr. Jacka Kurka pt. „Miejsce z ognia i ciemności”
 - koncert zespołu Nervy wraz z wizualizacjami 3D przygotowanymi specjalnie na tę okazję przez Jana Dylałę na podstawie fotografii Michała Rodzińskiego.

III. Prezentacja Województwa Śląskiego podczas Festiwalu Tauron Nowa Muzyka (19-20 sierpnia)

Instytucja Ars Cameralis przygotowała w ramach Festiwalu Tauron Nowa Muzyka 2016 prezentację Województwa Śląskiego. Wszystkie wydarzenia związane z prezentacją odbywały się w przestrzeniach Międzynarodowego Centrum Kongresowego w katowickiej Strefie Kultury, przy głównej scenie Festiwalu.

Województwo Śląskie zaprosiło uczestników Festiwalu do strefy odpoczynku, wykreowanej pod nazwą: **TU Odpoczywamy**. Województwo Śląskie to przecież nie tylko kopalnie, huty, hałdy i familoki. Śląskie to przede wszystkim ludzie. Ich myśli, twórcza aktywność, pomysły na siebie i na bliższą czy dalszą okolicę. W strefie *Śląskie. TU odpoczywamy* zaprezentowaliśmy sylwetki wielu ciekawych ludzi pochodzących stąd. Chętni mogli poznać **Panią Kwiatkowską** - utalentowaną kwiaciarkę, która poprowadziła warsztaty czy też **Katarzynę Lamik**, autorkę instalacji artystycznej w przestrzeni Strefy. Można było także poznać ciekawostki dotyczące województwa. Strefa odpoczynku, zaaranżowana została przez katowicką pracownię **bro.Kat**.

Instytucja Ars Cameralis, wyprodukował strefę *Śląskie. TU odpoczywamy* na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Strefa *Śląskie. TU odpoczywamy* stworzyła także okazję do obejrzenia świetnych filmów. W specjalnie zaaranżowanym kinie można było zobaczyć trzy etiudy studentów Wydziału Radia i Telewizji w Katowicach: **Katarzyny Warzechy** i **Damiana Kocura**. Zaprezentowaliśmy również najlepsze filmy, które brały udział w *48 Hour Project Polska*.

Miłośnicy słowa mogli odpocząć z książką w ręku zatrzymując się w **Czyteln**i, w której można były zapoznać się z najciekawszymi publikacjami artystycznymi wydanymi w ostatnich latach przez Ars Cameralis (m.in. Jake'a i Dinosę Chapmanów czy Santiago Sierry) czy designerskimi tomikami poetyckimi gości Festiwalu Ars Cameralis (by wymienić tylko Amiri Barakę, Rona Padgetta czy Tomaza Šalamuna).

Goście strefy *Śląskie. TU Odpoczywamy* mogli posilić się na stoisku **Petit** – katowickiej piekarni, słynącej z handmade'owych wypieków lub napić się wyśmienitej kawy serwowanej przez **Kafo**. Głównym hasłem tej gliwickiej kawiarni jest odkrywanie nowych smaków kawy, którą wykwalifikowani bariści przygotowują na wiele sposobów (od popularnego espresso po kawę z driperów).

IV. Inne wydarzenia i przedsięwzięcia związane z rozwojem Instytucji Kultury Ars Cameralis w roku 2016

1. Współorganizacja wydarzenia „Góra Karmel” na katowickim Lotnisku Muchowiec w ramach obchodów Światowych Dni Młodzieży 2016 w dniu 23 lipca 2016. W programie

znalazły się m.in. widowisko „**Góra Karmel**” z udziałem orkiestry dętej i aktorów oraz koncerty zespołów: **Steven Curtis Chapman, TGD i przyjaciele**.

2. W 2016 roku Instytucja Kultury Ars Cameralis, w porozumieniu z Urzędem Marszałkowskim, rozpoczęła prace nad kolejną edycją współpracy kulturalnej regionów Trójkąta Weimarskiego – **Kultur'a'Trium**. Na przestrzeni roku poczyniono ustalenia dotyczące wyboru dziedziny sztuki oraz artystów uczestniczących w projekcie. Ze względu na specyfikę projektu wybrano sztuki wizualne. Równocześnie toczyły się rozmowy nad możliwością pokazania artystom specyfiki regionu - Województwa Śląskiego oraz zaprezentowania efektów ich pracy w roku następnym. W wyniku rozmów przeprowadzonych z różnymi instytucjami kultury do współpracy zaproszono Muzeum Śląskie. Wizyta studyjna wyłonionych artystów: Frauke Dannert z Nadrenii Północnej Westfalii, Davida Leleu z Hauts-de-France (dawnego Nord Pas-de-Calais) oraz Michała Smandka, reprezentującego Województwo Śląskie przypadła na miesiąc październik. Podczas pobytu pracownicy Instytucji wspólnie z artystami zwiedzali region, organizowali spotkania i wycieczki, a także przeprowadzili rozmowy dotyczące wspólnego przyszłorocznego projektu realizowanego na terenie Muzeum Śląskiego. Na zakończenie wizyty artyści przygotowali i zaprezentowali pierwsze szkice swoich projektów w oparciu o wizyty w przestrzeniach Muzeum oraz konsultacje z koordynatorami. Pod koniec roku, na podstawie uzyskanych opisów projektów zostały przygotowane wstępne kosztorysy ich realizacji. Zgodnie z ostatnimi ustaleniami wystawa prac artystów miałyby odbyć się w terminie od 20 października do 19 listopada 2017 roku w trzech różnych przestrzeniach Muzeum Śląskiego.
3. Wizyta studyjna przedstawiciela Instytucji na CTM Berlin – Festiwalu Muzyki i Sztuki – 29 stycznia – 7 luty (w programie konferencja branżowa oraz koncerty i wystawy)
4. Udział przedstawicieli Instytucji Ars Cameralis na największy showcase'owy Festiwal północnej Europy – **Tallinn Music Week** (28 marca – 3 kwietnia):
 - uczestnictwo w programie artystycznym, mające na celu rozeznanie się w scenie muzycznej krajów basenu Morza Bałtyckiego;
 - rozmowy i negocjacje dotyczące kwestii branżowych, organizacyjnych, komunikacyjnych i artystycznych;
 - udział w dwóch konferencjach: branżowej oraz w forum konferencyjnym „Creativity for Change Forum”

V. Publikacje

1. wydanie bogato ilustrowanej książki towarzyszącej wystawie „Planeta Topor. Abram. Roland. Nicolas” o tym samym tytule, poszerzającej wiedzę na temat istotności twórczości Rolanda Topora jak i wzajemnych związków pomiędzy 3 pokoleniami artystów. Publikacja ukazała się nakładem Instytucji Kultury Ars Cameralis we

współpracy z Pałacem Schoena - Muzeum w Sosnowcu oraz Atelier Clot, Bramsen & Georges w Paryżu;

2. publikacja towarzysząca wystawie Marka Kusia pt. „Lemures” wydana z okazji 30-lecia działalności twórczej artysty.

VI. Zestawienie wszystkich wydarzeń organizowanych w roku 2016

	Muzyka	Film	Sztuka	Literatura Spotkania Wykłady	Teatr	Warsztaty	Inne*
Ogółem	21	4	8	16	2	8	9
Festiwal Ars Camerális	15	3	5	14	0	4	0
Pozostałe wydarzenia	6	1	1	3	2	4	7
Publikacje	0	0	2	0	0	0	2

* wydarzenia promujące Województwo Śląskie oraz INDUSTRIADĘ

Marek Zieliński
Dyrektor Instytucji Kultury
Ars Cameralis Silesiae Superioris

INSTYTUCJA KULTURY
Ars Cameralis Silesiae Superioris
Górnośląski Festiwal Sztuki Kameralnej
Ligonia 7, 40-036 Katowice
NIP 954 11 88 037